

Основною діяльністю бібліотеки є її документальний фонд (друковані, електронні, мультимедійні, віртуальні ресурси), соціальна значущість яких відповідає потребам суспільства. Читання як форма комунікативної і пізнавальної діяльності та спосіб комунікації за допомогою текстів незалежно від їх матеріальної основи (друкованої чи електронної) впливає на формування культурної компетентності. Отже, бібліотеки через розвиток різних видів читання (інструментального, освітнього, рекреаційного) стимулюють процес формування людини постіндустріального світу, в якому її головними ознаками стають культурна та професійна компетентності. На думку О. Каращук, «Основним полем конкуренції за вплив на користувачів стає ділянка відносин інформацієдавця та інформацієкористувача. У цьому разі – комунікація бібліотеки і читача» [4].

Таким чином, основними функціями бібліотеки як комунікаційного інституту в глобалізованому інформаційному суспільстві є управління інформацією та знаннями, збереження та відтворення документної культурної спадщини, підтримка публічного дискурсу та діалогу між членами соціуму та його функціональними структурами через створення інформаційної магістралі «читач – користувач – споживач – замовник інформаційних послуг».

Література:

1. Кузнецова Т. Я. *Библиотека в информационном обществе: онтологические основания социокультурных трансформаций.* URL: [//bibliotekovedenie.rsl.ru/jour/article/view/1356/741#](http://bibliotekovedenie.rsl.ru/jour/article/view/1356/741#)
2. Белл Д. (1973). *Наступление постиндустриального общества.* Опыт социального прогноза. М. : Экзамен. С. 21.
3. Соколов А. (2002). *Общая теория социальной коммуникации* : учеб. пос. Санкт-Петербург : Изд-во В. В. Михайлова. 461 с.
4. Каращук О. (2018). *Бібліотеки в комунікативному просторі.* Вісник Книжкової палати. № 3. С. 28-30.

ВПЛИВ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ЗАКЛАДОМ

Олена Яковенко

к. пед. н.

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Олена Хаджиогло

магістрантка

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

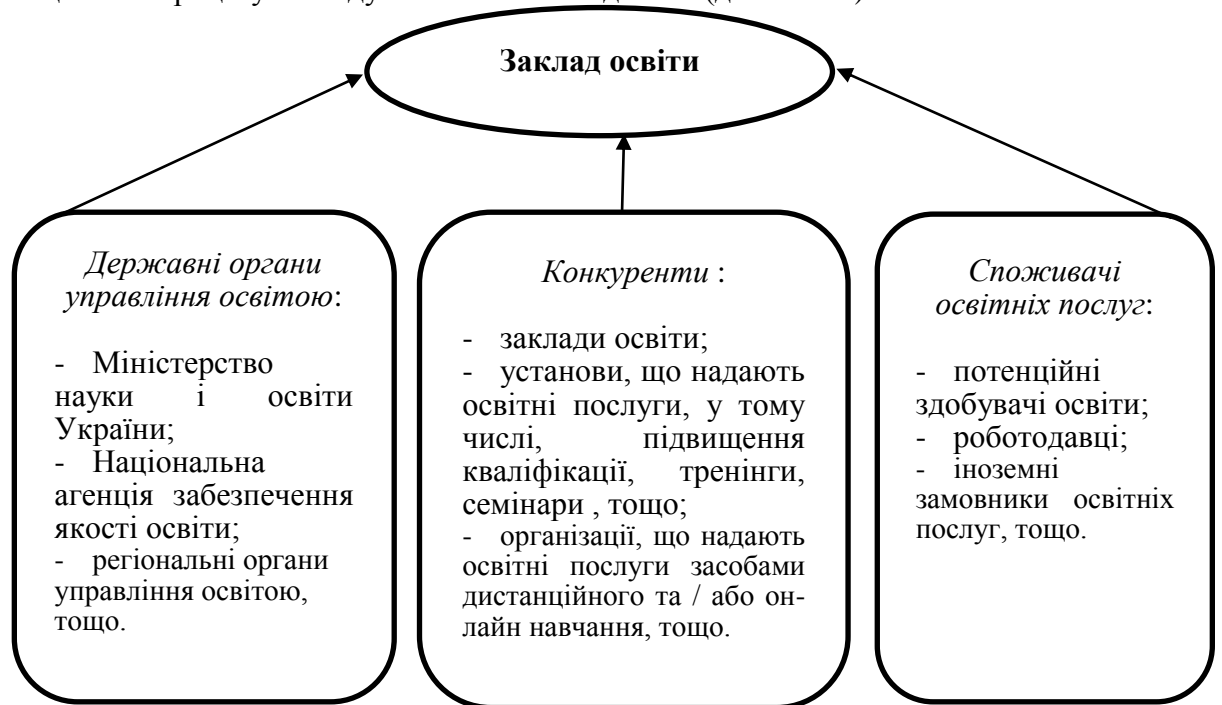
Безперечним фактом успішної діяльності будь якої організації, у тому числі закладу освіти, відіграє швидкість, креативність та якість розробки й ухвалення управлінських рішень, що забезпечують її адаптацію до мінливих умов функціонування. У той же час головною умовою забезпечення прийняття оптимальних управлінських рішень є якість збору і обробки інформації та забезпечення її вчасного надходження до суб'єктів управлінського процесу. Отже, за таких умов можна відмітити, що саме комунікаційний процес здійснює прямий вплив на ефективність управління закладом освіти.

Зосередимо увагу на тому, що комунікаційний процес у своєму складі містить систему елементів, які знаходяться у тісній взаємодії і мають свої особливості впливу на загальний результат дії комунікацій в управлінні освітнім закладом.

Виходячи з визначення комунікацій, як процесу обміну інформації між двома і більше сторонами, можна виокремити дві його складові: зміст, тобто сукупність інформації, та засоби забезпечення її передачі [1, с. 298].

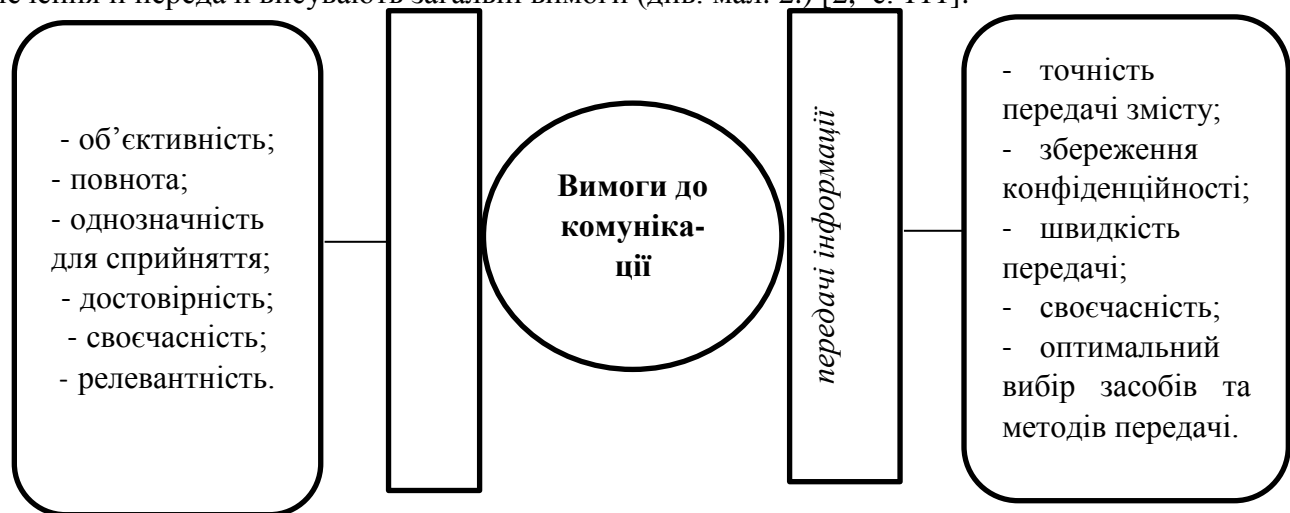
Наголосимо, що заклад освіти це відкрита система на діяльність якої впливає як зовнішнє так і внутрішнє середовище. Тому, вважаємо доцільним розглянути зміст інформації та засоби забезпечення її передачі з урахуванням такого впливу.

За результатами теоретичного аналізу літератури до зовнішнього оточення – суб'єктів комунікаційного процесу закладу освіти можна віднести (див. мал.1):

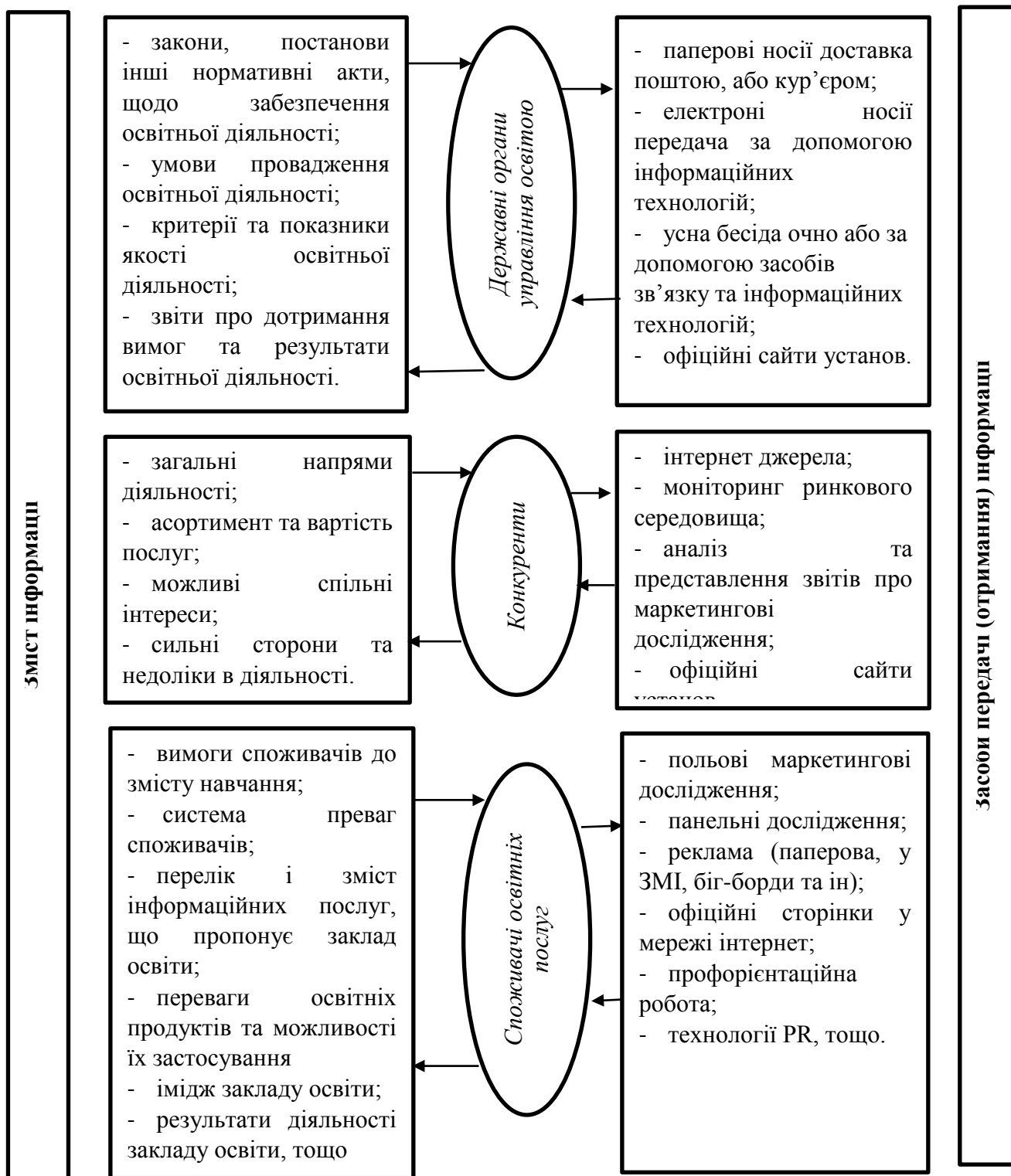
Мал. 1. Суб'єкти зовнішнього оточення закладу освіти (складено автором)

Слід нагадати, що до інформації, яку використовують у цілях управління, та засобів забезпечення її передачі висувають загальні вимоги (див. мал. 2.) [2, с. 111]:

Мал. 2. Вимоги, що висуваються до комунікацій (складено автором)

Відмітимо, що у відповідності до кожного суб'єкту зовнішнього оточення можна відмітити зміст інформації та засоби забезпечення її передачі (отримання) (див. мал. 3):

Мал. 3. Зміст інформації та засоби її передачі (отримання) суб'єктами зовнішнього оточення закладу освіти (складено автором)

Акцентуємо увагу, що суб'єкти зовнішнього оточення закладу освіти мають подвійну форму впливу: з одного боку зміни у їх діяльності суттєво відбиваються на ефективності управління освітнім закладом, а з другого боку певним чином і заклад освіти впливає на поведінку цих суб'єктів. Так, наприклад, державні органи управління освітою, з одного боку, визначають стратегію розвитку освіти в країні, правові засади діяльності освітніх установ,

тощо, а з другого боку посилення рівня демократизації розробки та ухвалення рішень щодо освітнього процесу дає можливість освітнім закладам брати участь у формуванні окремих напрямів чи методів впровадження реформ. І у цей момент, дуже складно переоцінити роль комунікаційного процесу: якісно підбраної та узагальненої інформації, вдало вибраного способу її подання та своєчасного представлення її на розгляд відповідних органів чи посадових осіб.

Доречно відмітити, що освітній заклад це суб'єкт господарювання і він підпорядковується загальним правилам гри у ринковій економіці, тобто чим більший обсяг надання послуг у закладу освіти, тим вище результати його діяльності і вищі можливості щодо нарощування потенціалу і впровадження інновацій, оскільки вони потребують використання значної кількості фінансових ресурсів. Тому, за допомогою вдалої організації комунікаційного процесу із зовнішньою середою діяльності можна забезпечити збільшення кількості здобувачів освітніх послуг. Наголосимо, що провідними комунікаційним технологіями, щодо розв'язання завдання збільшення обсягів надання послуг, є застосування різних видів реклами, профорієнтаційна робота, технології PR спрямовані на формування іміджу установи і вкрай важливо – особистий імідж керівника [3, с. 300].

Зазначимо, що внутрішні комунікації закладу освіти, як правило, спрямовані на забезпечення взаємодії між всіма ланками управління (фінансовою, господарською, навчально-виховною, науковою діяльністю, тощо), працівниками установи та здобувачами освіти. Серед найбільш важливих функцій внутрішніх комунікацій освітньої установи вважаємо доречним виокремити наступні:

- створення ефективних засобів руху управлінської інформації;
- формування високого рівня корпоративної культури;
- налагодження командної роботи за проектами і щодо визначення стратегії розвитку закладу;
- організація та забезпечення впровадження управлінських інновацій;
- забезпечення координації діяльності та взаємодії всіх підрозділів організації;
- збір та аналіз достовірної інформації про діяльність працівників освітніх установ, та інформування про результати такого аналізу;
- створення ефективної системи документообігу між підрозділами освітнього закладу;
- створення умов щодо обміну найкращим досвідом, розвитку професійної компетентності, наукового і творчого потенціалу педагогічних працівників;
- організація освітнього і виховного процесу та взаємодії і порозуміння між педагогічними працівниками і здобувачами освіти, тощо.

Відмітимо, що науковці у сфері управління виділяють два види внутрішніх комунікацій, що покликані розв'язати певні завдання: вертикальні (між рівневими) і горизонтальні (міжособистісні). Так, серед провідних завдань вертикальної комунікації можна зазначити забезпечення: координації діяльності, швидкий і якісний документообіг, швидко і якісну передачу інформації про завдання і результати їх виконання. До провідних завдань міжособистісних комунікацій віднесемо: запобігання конфліктам, розвиток корпоративної культури, підвищення мотивації.

Таким, чином комунікаційний процес та якість його організації у закладі освіти слугує потужним джерелом інформації та індикаторам, що показує особливості діяльності установи і характеризує ефективність управління як для внутрішніх так і для зовнішніх користувачів. Отже, підвищення результативності діяльності закладу освіти неможливе без підвищення ефективності комунікаційних процесів в організації.

Література:

1. Баєва О.В., Новосельська Н.І. (2007). *Основи менеджменту: практикум: Навч. посібник*. К.: Центр учбової літератури. 527 с.
2. Яковенко О.І. (2019). *Управління проектами та ризиками: Навчальний посібник*. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М. 196 с.
3. Грищенко І.М., Крахмальова Н.А. (2012). *Інструменти та форми маркетингової комунікації на ринку освітніх послуг*. Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України. Вісник КНУТД. Київ: Тем. вип. №4. С. 298-307.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Людмила Яренчук

к.пед.н., доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Одним із основних шляхів реформування освіти, визначених Державною національною програмою «Освіта. Україна XXI століття», є запровадження у навчальний процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досягнень. Пріоритетними в освіті є нове ставлення до знань та інтелекту підростаючого покоління, кардинально нові підходи до інвестиційної політики в освітній сфері [1].

З огляду на вищезазначене, зауважимо, що нагальною проблемою вищої педагогічної школи України є підготовка вчителя трудового навчання, який виховує в учнів такі риси характеру, як працьовитість, самостійність, відповідальність, ініціативність, наполегливість, терпіння, старанність, охайність, повага до людей, що створюють матеріальні блага. При цьому виняткового значення набувають розвиток технічної творчості, естетичного смаку, технологічної культури й культури праці та побуту.

Необхідно зазначити, що теоретико-методичні засади професійної підготовки вчителя трудового навчання (технологій) розглянуті в дослідженнях А. Вербицького, О. Коберника, В. Мадзігона, В. Сидоренка, А. Терещука, Г. Терещука та ін.

Кардинальні зміни, що відбуваються в шкільній освітній галузі «Технологія», висувають високі вимоги до особистісних та професійних якостей вчителя трудового навчання. Актуальними для нього стають внутрішня технічна культура, широка технічна ерудиція, технічний світогляд, активність, ініціативність, самостійність, прагнення до творчості, висока відповідальність. Цілком очевидно, що вказані якості повинні ґрунтуватися на глибокій професійній компетентності вчителя.

Серед основних завдань, які необхідно включити до складових змісту професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання у вищих навчальних закладах, є: забезпечення підготовки учнів до трудової діяльності у різних її сферах; ознайомлення учнів із загальними поняттями про основи сучасного виробництва, його економічні та екологічні засади, процеси управління; залучення учнів до основних видів сільськогосподарської праці, проектно-технологічної діяльності; формування навичок розв'язування творчих практичних завдань дослідницького характеру; формування в учнів технічних понять, практичних умінь і навичок; трудове виховання; профорієнтація; формування творчого ставлення до праці; поєднання навчання з продуктивною працею тощо.

Провідною метою освітньої галузі «Технології» є формування технологічно грамотної особистості, підготовленої до життя і активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства. Досягнення означеної мети